

ארחות חיים

דרכי הצדיקים נקרא ארחות - דהיינו תורה ומצוות ומידות (ביאור הגר"א מש"ב)

ולהכירו צריך בשתי החלקים: גם בחלק של הפלצות, ולא פחות **בחלק של הימים הנחמדים והחביבים האלה**. בחלק של הקרבת אלוקים. ובשניהם מבואר בחז"ל שאנחנו לא מכירים.

המדרש (שמות רבה משפטים, פרשה ל' אות יא) אומר, דבר אחר ואלה המשפטים, מהו מבלי משים לנצח יאבדו? אמר איוב להקב"ה, 'מי יתן ידעתי ואמצאהו, אערכה לפניו משפטי'. דהיינו, איוב, היו לו הרבה יסורים, וזה לא היה קל, אז הוא רצה להרהר על מידותיו של הקב"ה, ולהוכיח לו שהנהגה לא היתה כמו שצריך להיות ח"ו.

(מתורגם) משל לבריון שהיה שיכור, ושמו אותו בבית האסורים, הוא הרס את בית האסורים, והוציא אסירים שהיו אסורים שם בדרך למלך. רגם האנדרטאות שהיו מעמידים צורת המלך, וקילל לשלטון, אמר: הודיעני באיזה מקום המלך שרוי ואני ילמד אותו איך צריך לנהוג... נכנס, הראו לו את המלך יושב בבימה. נתן למלכה סגר בית, בידוד... וטרד את שר העיר, ופיטר אותו... אמר להוציא לדוכוס את העיניים, נתן כל מיני עונשים, מקלות ועצים להכות את השרים... כיון שראה שהמלך עושה כך - אפילו לקרובים שלו, נתיירא, אותי הוא בטח יעניש הרבה יותר קשה... **אמר, בבקשה מכס, שיכור הייתי ולא ידעתי כח המלך**. כך היה איוב עומד וצווח - מי יתן ידעתי ואמצאהו אערכה לפניו משפט, רגם האיקונין שאמר יאבד יום אולד בו, בעט בפלקי והוציא איסרין - יחשכו כוכבי נשפו. קלל לשלטון - הלילה ההוא יקחהו אופל. ראה המלך יושב בבימה, סגר למטרונה - והנה מרים מצורעת כשלג. טרד למשה - לכן לא תביאו את הקהל הזה. סמא לדוכוס - זה יצחק, שנא' ותכהין עיניו מראות. נתן קטריקי לאברהם שנא' ידוע תדע כי גר יהיה זרעך. קרב קיסין על יעקב - והוא צולע על ירכו. כשראה איוב אמר בבקשה ממך! שיכור הייתי, ואף אם אמנם שגיתי - איתי תלין משוגתי. וכל כך למה? שלא היו יודעים כוחו של דין. הוי מבלי משים לנצח יאבדו. אם לא שמים לב - אפשר לאבד את הכל.

הנה כתוב לנו פה שאיוב לא הכיר את המשפט ולא ידע מה זה. הוא חשב שאפשר להתווכח עם הקב"ה. וכדאיתא בגמ' ב"ב (שלהי פ"ק) מה שהקב"ה ענה לאיוב. וזה חלק אחד. לא יודעים כוחו של משפט ולכן לא מרגישים את הפחד. אם אדם היה יודע מה זה המשפט - בודאי שהוא היה מפתח. הרב אליהו דסלר אמר, **שהרבה צרות ועגמת נפש אפשר למנוע אם ננצל את הימים האלו**. אנחנו רוצים לדבר בעיקר על החלק השני, שאנחנו לא מספיק יודעים איזה קרבת אלוקים יש, בסלונים היו אומרים שאם היו יודעים מה זה אני לדודי ודודי לי - היו נהיים שיכורים מזה עד אלול הבא!!! שיכור ולא מין... שיכורים מרוב השמחה והאהבה של אני לדודי ודודי לי.

הזכרנו שיש מדרש בשיר השירים (סוף פרק ו') 'לא ידעתי נפשי שמתני מרכבות עמי נדיב'. משל למה הדבר דומה? היתה בת מלך שנעלמה מהמלך בגיל קטן, והיתה מלקטת בשלפים (לקט השיבלים אחרי הקוצרים). והמלך מאז - חיכה לה, ומעיו המו עליה, תמיד הוא היה הולך בין האנשים ומחפש בצדדים אולי הוא יראה אותה. יום אחד, נמצא המלך עובר והכיר שהיא בתו. שלח את אוהבו, נטלה והושיב אותה עמו בקרונין. כולם ראו איך שהמלך קורא לה למרכבה... והיו חברותיה תמהות עליה ואומרות - אתמול היתה מלקטת בשלפים, והיום יושבת בקרונין עם המלך!! לכבוד מה המלך קרא לך?... והיתה אומרת להם, לא ידעתי... נפשי שמתני, גם אני לא יודעת, כשם שאתם תמהות עלי כך אני תמהה על עצמי.

המתנה ששמה "אלול"

יש מקומות שיש להם לוח לחודש אלול, שמראה עוד כמה ימים מגיע ראש השנה, עשרים ותשע יום, עשרים ושמונה יום, עשרים יום, וכל יום תולשים דף להזכיר לנו כמה ימים נשאר לראש השנה.

ונראה לי להציע, שיעשו גם לוח הפוך!... שיכתבו כמה ימים עברו מראש חודש אלול, עבר יום אחד, יום שני, יום שלישי, ועוד יום ועוד יום, לדעת מה הפסידו כבר, ולמהר לנצל את הנשאר.

מסופר על הגאון הצדיק ר' זאב אידלמן זצ"ל (שהיה יליד בריסק, וחבר נעורים של מרן רה"י זיע"א) שפעם אחת בערוב ימיו הוא הלך בערב ראש השנה כשעה לפני התקדש החג לכיוון כולל חזו"א, ששם הוא היה מתפלל. פגש אותו יהודי ואמר לו, ר' ועלועל ממש משמים פגשתי אותך! אני רוצה חיזוק לראש השנה.

אמר לו ר' זאב: אני לא מבין אותך... יש לך עוד שעה שלמה של אלול וכבר אתה ממחר לראש השנה?!... שעה שלמה של אלול! מה אתה רץ לראש השנה...

וההסבר הוא פשוט, אבל אנו רוצים שוב לחדד:

כולם הרי יודעים את דברי ר' ישראל סלנטר (אור ישראל, איגרת י"ד) שמלפנים כל איש אחזו פלצות מקול הקורא קדוש אלול. וגם **ידוע ומפורסם שר' איצ'לה בלאזר היה נעמד בערב ר"ח אלול ואומר: אבא. אנחנו הבנים שלך, מקבלים עלינו באהבה את חודש אלול, ומתעלף!**

(היה איזה יהודי שסיפר, שהוא שמע מזקן אחד, שהוא יכול להראות בדיוק את המקום שבו ר' איצ'לה התעלף!...)

ונשאלת השאלה, איך אנו עושים את אלול כזה נחמד, כזה מתוק, כזה טוב... כזו קרבת אלוקים.

ואני רוצה לדבר על אמינות של דברים:

סיפר לי אחד הנכדים של מרן רה"י ר' מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל, שר' מיכל יהודה, היה דרכו לדבר תמיד באלול על הפחד והפלצות. ובעשרים שנותיו האחרונות הוא בכלל לא דיבר על הפלצות, להיפך, הוא דיבר כמה אלול זה נחמד, וכמה זה קרבת אלוקים, כמה אפשר לקבל, וכמה אפשר להשיג.

ושאל אותו הנכד, סבא - מה קרה? להיכן נעלמה הפלצות?... אמר לו, ר' מיכל יהודה (וכך גם אמר שיבדלחט"א מרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א - מופיע בספרו החדש של השיחות) שני הדברים אמת. אלול זה פלצות, יש משפט. ולזה גם נועד השופר כמו שכותב הרמב"ם: ואומר, הייתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו!! זה בא להזכיר לנו שיש משפט. אבל כל נשכח שזה גם ימים נחמדים, ימים נעימים, ימים של קרבת אלוקים שאין לזה תחליף! והוסיף ר' מיכל יהודה: אנחנו רוצים תועלת. ובדור שלנו - ככה באה יותר תועלת.

הרבה יותר יקרב אותנו לעבודה - זה לראות כמה אפשר להשיג בימים האלו, כמה קרבת אלוקים יש, וכמה חבל להפסיד את זה. שני הדברים נכונים, ויכולים להיות גם שני לוחות... לוח אחד כמה ימים נשאר לראש השנה, ולוח שני - כמה ימים עברו מאלול. כי כל יום שעובר זה פסידא דלא הדר!

היראת שמים בשני הכיוונים

בסלבודקא היו אומרים, מאיפה מתחיל היראת שמים? כתוב ברבינו יונה (שער א' אות י') 'והנה הבורא נפח באפי נשמת חיים, חכמת לב, וטובת שכל, להכירו וליראה מלפניו'. העבודה של יראה מתחילה עם להכירו. למה חסר לנו ביראת שמים? כי אנחנו לא יודעים מה זה הקב"ה.

ככה עם ישראל כשהקב"ה הציל אותם ממצרים ונעשו בני חורין ונגאלו, ונעשו סגנים על כל באי עולם - אומות העולם היו תמהים, אתמול הייתם עובדים בטיט ולבנים והיום נעשיתם בני חורין וסגנים על כל העולם. והיו ישראל אומרים כשם שאתם תמהים עלינו, כך אנו תמהים על עצמנו, וקראו על עצמן לא ידעתי נפשי שמתני.

עם ישראל לא יודע כמה קרבת אלוקים יש, כמה יהודי חשוב אצל הקב"ה, וקרוב לקדוש ברוך הוא. וכמה הקדוש ברוך הוא מחכה לכל יהודי בפרט! לא רק בכלל, כל אחד בפרט!!! אבא לא מוותר על אף ילד שלו. לא ידעתי נפשי שמתני... לא ידעתי שאני כזה קרוב למלך... שהוא מביא אותי למרכבה שלו, שאני כל כך חשוב אצלו. אנחנו באמת לא יודעים. ואיך הקב"ה פונה אלינו באיזה לשון של חיבה, פתחי לי רעיתי, יונתי, תמתי, שראשי נמלא טל, קווצתי רסיסי לילה, איזה געגועי אהבה...

אבא מלוה אותנו לבקש סליחה מהמלך

ואני רוצה להסביר את העומק שבי'אני לדודי ודודי לי, על פי סיפור: סיפר לי הרה"ג ר' יצחק לוינשטיין זצ"ל נאמן ביתו של מרן רה"י זיע"א, פעם באו זוג הורים שרצו להיכנס להתייעץ עם מרן רה"י. והוא אמר להם - זה כבר מאוחר, נגמר זמן הקבלת קהל, והראש ישיבה כבר החל ללמוד. אמרו לו, אנחנו לא רוצים להתייעץ איתו, אנחנו רק רוצים להגיד לו תודה רבה - וללכת. הוא שאל אותם - זה הכל? כן, מבטיחים לך... הם נכנסו, אמרו תודה רבה לרה"י, ויצאו. הוא הבין שהיה פה משהו... הוא שאל אותם מה קרה, מה בדיוק היה? והם סיפרו לו. היה לנו ילד קטן - גנב. אם זה היה מסתכם בגניבות מאבא, נו נו. אבל הוא גנב במכולת, ומכל מיני אנשים... והיו לנו בזיונות נוראיים שאין לתאר ולשער. מה עושים?! היינו אצל כל הפסיכולוגים, הלכנו לכל היועצים הכי גדולים, הלכנו בטוב והלכנו ברע - ושום דבר לא עזר. כבר היינו ביאוש. לא חשבנו שאפשר לעשות משהו. ובצר לנו, באנו למרן ראש ישיבה זיע"א לבקש ברכה. ברכה תמיד יכולה לעזור. אמר לנו ראש הישיבה, אני יתן לכם ברכה, אבל אני רוצה לתת לכם גם עצה: תראו, **כשאתם תופסים אותו בגניבה אצל מישהו זה, דבר אחד תגידו לו ותתקשו על זה - אתה הולך לבקש ממנו סליחה. אבל, אל תתנו לו ללכת לבד, להיפך, תראו לו שאתם דואגים לו ואוהבים אותו, אנחנו הולכים ביחד אתך, אבא מצד אחד, ואמא מהצד השני, אנחנו גם נסביר את הכל, אבל אתה בא לבקש סליחה.** המשיכו ההורים וסיפרו, לא האמנו שזה יעזור... כבר קיבלנו כ"כ הרבה עצות ותחבולות שכבר עשינו והפכנו את כל העולם, מזה הוא יבהל! אבל אם מרן הרב שטיינמן אומר וודאי שלא נפסיד. וכמו מטה קסמים! בפעם הראשונה שאמרנו לו את זה - היינו בטוחים שהוא יצחק עלינו, אבל הוא החל לבעוט, ולהשתולל, אני מוכן שתהרגו אותי... אבל אני לא מסוגל לבקש סליחה. מה אני גיד, שאני גנב?!... אמרנו לו, לא יעזור לך כלום. אנחנו לא מתכוונים לוותר, ואתה הולך! אתה לא לבד, אנחנו באים אתך... אני לא מסוגל! צעק הבן. אין כזה דבר, לא מוותרים, וכך הוא נאלץ לעשות פעם, פעמיים, שלש, והוא הפסיק לגנוב!!!

באנו להגיד תודה רבה...

בבן סורר ומורה כתוב, ותפשו בו אביו ואמו. מה העניין? אין שום עונש כזה שאבא ואמא תופשים בו. למה? אומר הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל זה לא עונש. נידון על שם סופו זה לא עונש. אלא זה בשבילך, ולט ובתך, שאם לא כן בסוף תהיה גנב ורוצח. אנחנו באים אתך, ומלויים אותך - אבל זה לטובתך!

תשמעו הגדרה קצת סלבודקאית: הקדוש ברוך הוא אומר לנו בי'אני לדודי ודודי לי - אני מלוה אותך לבקש ממני סליחה!!! הקב"ה זה אבינו מלכנו. האבא מלוה אותך לבקש סליחה מהמלך... איזה מתוק... אתם מבינים מה זה אלול?... אתם קולטים מה זה אלול?... איזה מתנה זו, חודש שלם אני אתך! דודי לי, חודש שלם אני מלוה אותך, אני עושה הכל כדי לעזור לך... אלול זה ימי חסד ורחמים, וכן מבאר הגר"א (בספר יצירה) שהקב"ה יוצא לקראתנו ונותן לנו לעשות תשובה.

אצל ירמיהו כתוב שהוא אמר לבני דורו לחזור בתשובה, ואמרו לו אנחנו מתביישים, אמר להם, כלום, לא אצל אביכם אתם חוזרים!?

אנחנו, מהפחד של אלול מרגישים שהולכים רק למלך. וזה לא נכון. הוא אבא לפני שהוא מלך אנחנו אומרים **'אבינו מלכנו'**. ולא

אומרים 'מלכנו אבינו'. הוא גם מלך, ומלך במשפט יעמיד ארץ. אבל הוא גם אבא, ולכן הוא רוצה שזוכה בדין, ולכן הוא בא דווקא במשפט בארבעים יום שהם ימי רצון כמבואר בפוסקים. הזכרנו שהר"ן (ר"ה טז, א) שואל, בשלמא למאן דאמר שהעולם נברא בתשרי - מובן שראש השנה בתשרי, כי היום הרת עולם היום יעמיד במשפט. אבל לפי המאן דאמר שהעולם נברא בניסן, למה עושים את ראש השנה בתשרי? ומתרץ הר"ן, שזה לא בגלל בריאת העולם, אלא הקב"ה חיפש ימי רצון בשביל שנוכל לזכות במשפט!!! אבל ח"ו מי שלא מתעורר ומנצל את הימים האלו, אז בא המשפט, ומי יזכה לפניך בדין.

ראש השנה זה בריאה חדשה

'אני ישנה ולבי ער'. ליבי ער, אני יודע את האמת ואני יודע את הכל. כל אחד יודע שיש משפט וכל אחד יודע שיש רחמים אבל אנחנו ישנים... לא חושבים על זה ולא חיים את זה. השופר בא ורוצה לעורר את ה'אני ישנה'. יש ברמב"ם לשון, 'תרדמת הזמן'. אתה ישן? בא נעיר אותך, וכשתעורר - אתה יודע בדיוק את כל מה שצריך לדעת. אין שום בעיה בכלל.

וידוע המשל, שהייתה שריפה בבית ומישהו ישן שם. החל השכן לצעוק בא נביא דליי מים ונכבה את השריפה בשביל שהוא יינצל. והתחיל כבר לחפש דליים ולקרוא לאנשים לעזור לדלות ולשפוך מים. **בא פיקח אחד ואמר לו, תעיר אותו והוא יברח!... הרי עד שתכבה את השריפה יקח הרבה זמן והוא יכול להשרף.** יש לנו ליבי ער. אני יודע את הכל ומבין את כל ייקרת הימים, רק אני ישן. תעיר אותי וממילא אני כבר נמצא בפנים ויודע את הכל, ואני יברח מהסכנה של המשפט.

המדרש (תהילים קב, יט) אומר 'ועם נברא יהלל ק-ה', אלו בני אדם שבאים כמתים לפני בראש השנה וביום הכיפורים, ואני בורא אותם בריאה חדשה.

צריך לדעת דבר אחד: ראש השנה זה אפשרות של בריאה חדשה, מה שהיית בשנה שעברה - לא נוגע כלום לשנה הבאה!

הגאון רבי חיים פרידלנדר זצ"ל מביא בשם הרמח"ל - לשון ציורית: העולם מסתובב סביב גלגל וכל שנה מחליפים גלגל. וניקח דוגמא, אדם קנה מכונית ויש לו גלגל עם הרבה 'פנצ'רים', אז הוא החליף גלגל, עכשיו הוא צריך לפחד שיהיה לו שוב פעם פנצ'ר! מה הקשר... זה גלגל חדש. מה שהיה בשנה שעברה - נעלם. כעת אתה נברא הכל מחדש. ולכן באמת יש אפשרות להשתנות מקצה לקצה ולהיות בן אדם אחר.

ונשאלת השאלה עם מה עושים את זה, ואיך מגיעים לזה?

איפה אתה שר ונהנה...?

ונקדים שני סיפורים מעניינים:

מסופר על האמרי אמת שבא פעם לעיר טבריה, והוא התארח אצל רב העיר הגאון ר' משה קלירס זצ"ל. בשעת הלילה הוא שמע לפתע אמא ששרה שיר להרדים את התינוק שלה. האמרי אמת שהיה קדוש עליון - ברח מיד, הוא רצה לעזוב את טבריה. אמר לו ר' משה קלירס לפייס דעתו, **אצל נשים - החיים שלהם תלויים בניגון!** וכשיצא לדרכו, אמר לו אחד התלמידים, איזה דברים חסרי טעם אמר ר' משה, החיים של נשים תלויים בניגון? אמר לו האמרי אמת, לא הבנת את כוונתו. הגמרא אומרת במסכת קידושין שנשים חייבות במוזזה, כי כתוב למען ירבו ימיכם, אטו גברי בעי חיי נשי לא בעי חיי?!! וזה תלוי בניגון. מי שלא יודע לנגן, הוא קורא כפשוטו בלשון קריאה, גברי בעי חיי, נשי לא בעי חיי... נשים לא צריכות חיים... **אבל אם מנגנים כמו שצריך, קוראים את זה בתמיה, גברי בעי חיי נשי לא בעי חיי?!! וכי נשים לא צריכות חיים?!! זה הייתה כוונת ר' משה קלירס, שכל החיים שלהם תלויים בניגון.** אמר לו התלמיד הרביה מלמד סגוריא, אבל ר' משה בטח לא התכוון לזה... אמר לו האמרי אמת תלך לשאול אותו. הוא ניגש, ואכן אמר ר' משה שלכך הוא התכוון. גם אנחנו תלויים בניגון:

אני רוצה לספר עוד סיפור, שאם תמכרו את הסיפור הזה במאה אלף דולר זה למכור את זה בזול... בקום ישיבת 'כנסת חזקיהו בכפר חסידים' היא היתה בתוך 'צריפונים'. צריף סמוך לצריף. וכל מה שעשו בצריף אחד שמעו במשנהו. המשגיח הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, היה מוסר שיחה במוצ"ש והוא היה מתחיל את השיחה אחרי צאת השבת. פעם אחת הוא התחיל את השיחה, ושמעו איזה בחור חצוף בצריף הסמוך, שהוא מתקלח ושר...

הסוד להצלחה

הגמרא (תמורה טז, א) אומרת, תנא, הוא עתניאל, הוא יעבץ וכו', עתניאל - שענאו קל. יעבץ - שיעץ וריבץ תורה בישראל. ומנלן שענאו קל? דכתיב ויקרא יעבץ לאלוקי ישראל, אם ברוך תברכני - בתורה, והרבית את גבולי - בתלמידים, והיתה ידך עמדי - שלא אשכח תלמודי. ועשה מרעתי - שיזדמנו לי רעים כמותי, לבלתי עצבי - שלא ישגבני יצר הרע מלשנות. הוא ביקש כל כך הרבה דברים בבית אחת. ובסוף כתוב - מיד ויבא אלוקים את אשר שאל. והתמיהה עצומה: הרי ידוע שמרן הרב אברמסקי אמר שפשוט לו שיותר ממה שרוטשילד התפלל על המליארדים שלו - הוא צריך להתפלל בשביל להבין רמב"ם אחד קשה. וזה גם צודק, כי רמב"ם אחד שווה הרבה יותר... **וכיצד זכה עתניאל שקיבל את הכל מיידיית? מה הסוד?**

הגמרא ממשיכה, שהוא אמר לקב"ה, אם אתה עושה כן - מוטב, ואם לאו - הריני הולך בנסיסי לשאול! **זה החיים שלי. אם לא - אני לא חי.**

ונתאר לעצמנו שמישהו יתקשר למד"א ויזמין אמבולנס על התקפת לב, ויאמרו לו, נבא מחר בצהריים... הרי עד מחר בצהריים כבר יצטרכו חברא קדישא... עתניאל בן קנז אומר - זה החיים שלי! בן אדם שבאמת רוצה לגדול ומרגיש שזה הולך לו בחיים, ומבקש - הוא יזכה!!!

אבל נדע, יש לנו עוד מילת מפתח: אחת שאלתי מאת ה', אותה אבקש! חזרנו הרבה על הסיפור ששאלו את הרבנית קופשיץ ע"ה איך היא זכתה שכל הבנים שלה גאונים וחתנים תלמידי חכמים, כמו מרן פוה"ד ר' ניסים קרליץ זצ"ל, הרב פרידמן, ועוד, כולם מיוחדים! איך היא זכתה? והשיבה - כי רציתי. אמרו לה, גם אנחנו רוצים! אמרה, **נכון. אבל אתם רוצים גם את זה. אני רציתי רק את זה!... את זה ביקשתי מהקדוש ברוך הוא, לא רציתי דברים אחרים. אז קיבלתי.**

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, זה עוד לא מספיק... **כי אם בתורת ה' חפצו! את זה אני רוצה, ואם לאו - הנני הולך בנסיסי לשאול.**

בן אדם שאומר לקדוש ברוך הוא אני כל כך רוצה להיות בן עלייה, אחת שאלתי אותה אבקש, את זה אני שואל, את זה אני מבקש, ועל זה אני מתחנן. תראו שמשנתנים! תראו בריאה חדשה! סיפרנו את הסיפור עם כפר גנים, אבל לא צריך להגיע לזה... הרי בין כה וכה זה בריאה חדשה, אז מה הבעיה לקב"ה לברוא אותי מחדש? וכשהוא בורא אותי בריאה חדשה, אני יכול להיות בכל הדברים - אחרת לגמרי.

והנה מרן החזון איש באגרותיו (חי"ג איגרת קנ"א) מדבר איך צריך להתפלל: 'והנה אמרו, מיום שחרב בית המקדש כל השערים ננעלו חוץ משערי דמעות. ואם יזכה האדם להרגיש את הרע והנמאס בהעדר ידיעת התורה, עד שיימס לבבו בבכי לפני המקום ברוך הוא, הנה ידע האדם כי כבר זכה הרבה ואשרי חלקו, **וכבר מובטח הוא שתפילתו נשמעת** - הבטחה של החזו"א (!) אכן הוא עפ"י הגמי שלהי נדה. אך על האדם להוסיף שקידה על שקידתו יום יום וכו'.

זה העבודה היום, לבא ולהרגיש באמת את הנמאס בהעדר ידיעת התורה, כי אם בתורת ה' חפצו, **את זה אני באמת רוצה.** שוב, כולנו אוכלים וצריך לאכול, כולנו ישנים וצריך לישון, כל מה שצריך - צריך, אבל הנקודה היא איפה שרים... לבקש מהקדוש ברוך הוא שזה תהיה השירה שלי. אשירה לה' בחיי, זה השירה חיים שלי!

גם כשנופלים הבנין נשאר!

ישנו מעשה נורא, שסיפר הגאון ר' נחום נבנצל שליט"א, שהוא פגש יהודי זקן שראה אחד שהיה בשנחאי עם המשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לוינסטיין זצ"ל. והוא אמר שם דבר מאד מעניין: אצל הרבה אנשים, ישנה הרגשה, שאני עולה ומתעלה ומשקיע הרבה, ולבסוף אני נופל ויורד... מה העניין? אני משקיע הרבה באלול בראש השנה, ובעשרת ימי תשובה ובהתחלה זה מחזיק מעמד, עד חשון, כסלו או טבת, ואז הכל מתפוגג... אמר לו ר' יחזקאל משל למה הדבר דומה היה בן אדם שבנה לעצמו ארמון, פאר והדר! הוא היה גביר גדול במימדים ענקיים, אך אבוי, בדיוק בזמן שהוא היה צריך להיכנס לארמון, הוא נפל ונשברו עצמותיו, וכן הרגליים, והוא היה צריך ללכת לבית החולים לשיקום במשך חצי שנה. בא

ר' אליה לא התייחס. אבל לאט לאט ראו שזה מפריע, והבחורים כבר איבדו את הסבלנות... **אמר להם ר' אליה: הוא מתרחץ וגם אני מתרחץ. אני לומד, ומסתמא גם הוא לומד. הנפקא מינה היא איפה שרים... איפה אתה נהנה, איפה אתה שמח, איפה אתה מאושר ומתרונון... זה כל ההבדל.**

כולנו אוכלים, ובי"ה כולנו ישנים, וכולנו גם לומדים. איפה שרים?... הקדוש ברוך הוא בורא בריאה חדשה. אנחנו צריכים מצידינו להראות רצון להשתנות!

קצת להתרומם ולהתקרב לדברי האוה"ח בפרשתנו (כו, יא) 'שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם'. ועיין עוד באור החיים בתחילת פרשת ראה (יא, כז) 'כי השמיעה בתורה הוא תענוג מופלא ומחיה הנפש, כאומרו (ישעיה נה, ג) שמעו ותחי נפשכם, והמרגיש בטעם התורה תשיחנו נפשו כי עליו לשלם גמול טוב לנותן מתנה טובה מופלאה, ואין צריך לומר שאין לתבוע שכר עליה. **להשיל מעלינו בגדי החולין ולהתעטף מחצלות ברגשי קודש של צמאה לך נפשי, אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני (שם ח) כי עזה כמות אהבה'.**

תבקש כחות ותקבל!

המשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל היה אומר, כתוב בסוף הפרשה 'ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועיניכם לראות ואזניכם לשמוע עד היום הזה'. הגמרא אומרת (ע"ז ה, א-ב), ת"ר מי יתן והיה לבבם זה להם, אמר להן משה לישראל כפויי טובה בני כפויי טובה. בשעה שאמר הקב"ה לישראל מי יתן והיה לבבם זה להם היה להם לומר 'תן אתה!' כפויי טובה דכתיב ונפשנו קצה בלחם הקלוקל, בני כפויי טובה - אדם הראשון, דכתיב האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל.

איזה כפויי טובה אנחנו! הקדוש ברוך הוא אומר מי יתן והיה לבבם זה ליראה אותי כל הימים, למה לא אמרתם תן אתה?! ועל זה הוא מביא את הפסוק 'ולא נתן ה' לכם לב לדעת' וכו'.

ושואל ר' מאיר מה זה נוגע לכפויי טובה? ומסביר ר' מאיר (ועיין בתוס' שם) הרי למה הם לא אמרו תן אתה? 'הז"ל אומרים כי יראנו את האש הגדולה. נתאר לעצמנו דוגמא, הבת של הבית הלוי (אשת הג"ר יפה, אבי"ד תל אביב) סיפרה **שאצל אבא באלול היתה הרגשה כאילו שעומד פה אדם שנידון למוות! הלכנו על קצה הבהונות מרוב פחד!** ומרן הרב שך זצ"ל היה אומר שהוא שמע, שאי אפשר היה לדבר עם הבית הלוי בלימוד בחודש אלול - מרוב פחד... אמנם הבית הלוי כך יכל לחיות, זה דרגה, אבל מישהו מאיתנו יכול לחיות ככה!...

ואנחנו מבינים שבהר סיני היה לא פחות. 'ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדולה הזאת'... היה מעמד הר סיני מפחיד... עוף לא פרח, ציפור לא צייץ, כולם רועדים מפני השכינה. מה הם אמרו? ואל ידבר עמנו אלוקים - פן נמות. והקב"ה כל כך שמח ואמר, 'מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי וכו' כל הימים! אז על מה התביעה? שהם לא אמרו תן אתה?! בודאי, הרי הם פחדו!... ועל זה אומר המשגיח ר' מאיר: למה אתם לא יכולים, הרי הבית הלוי כן יכל לחיות בכזה פחד! ואם הקב"ה רוצה שתהיה ככה אז תגיד לקב"ה תעשה אותי בית הלוי! תן אתה! ולמה אני לא אומר את זה? **כי אני חושב - מה שיש לי - זה אני.** אין לי כוחות לעוד. וזה כפוי טובה! מה פירוש 'זה אני'? הרי הכל זה מתנה מהקב"ה, אז מה ההבדל, תבקש מהקב"ה שכן תוכל!

מה אתם חושבים, הבית הלוי שפחד מאלול הוא שכח את היעבדו את ה' בשמחה?! הוא היה גם בשמחה! המשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לוינסטיין שאמר 'הימים הנחמדים' זה היה מן השפה ולחוץ?! לא ולא. אמנם זה למעלה מהשגתנו, אבל תגיד לקדוש ברוך הוא תן אתה! כשאתה לא אומר תן אתה זה כפיות טובה. כאילו מה שיש לי - זה שלי, ומהיכא תיתי שהקב"ה יתן לי מתנות!...

בחור צריך להעמיד את עצמו, אני היום לא יכול כל מיני דברים, רבנו של עולם, תן אתה! אני רוצה להיות בן תורה מושלם, מתמיד גדול, לאהוב את הלימוד, ולאהוב את המצוות, להתפלל כמו יהודי. תן אתה! היום מחליפים גלגלים, זה בריאה חדשה! וכשהקב"ה יראה שאתה אמיני - הרחב פיך ואמלאהו. אבל בא תראה לו שאתה אמיני. תראה לו איפה אתה שר, איפה אתה חי, תראה לו שמה שמעניין אותך באמת - זה העולם הרוחני.

אליו מישוהו בלגלוג, נו, מה הרווחת מכל הארמון שלך... אתה רק שוכב בבית חולים... אמר לו, שוטה! הארמון לא נפל, אני נפלת! אמנם יקח חצי שנה של שיקום, אך לאחר מכן יש לי את הארמון, לארמון לא קרה שום דבר! אם הארמון היה נופל זה היה בעיה. אומר המשגיח ר' יחזקאל (שווה מליארד דולר): **כל עבודה שעובדים - זה ארמון! הארמון אף פעם לא נופל, אני הוא זה שנופל! וכשאני חוזר, אני חוזר לארמון שקיים! איזה מתוק...** הארמון לא נופל! כל מה שעבדתי קיים ובניתי לי ארמון. אני נופל ואח"כ אני חוזר בחזרה לארמון.

ובספר 'עבודת יחזקאל' שיצא כעת על אלול (משיחות המשגיח במיר ובתחילת פוניבז' שה"ל הג"ר מנחם מנדלסון שליט"א) אומר ר' יחזקאל אנחנו מדברים כל כך הרבה על חשיבות הימים הללו, וכמה זה ימים גדולים, מה נראה לכם, שהיצר הרע יושב בשקט! הוא הרי יודע שאם נזכה באלול אז לא תהיה לו עבודה במשך שנה שלמה... והוסיף, יש יצר הרע מיוחד לאלול שמנסה להוריד אותנו בכל הדברים, או לשבור אותנו. האלווידיקער יצר הרע! **יש כאלו שהיצר הרע הזה לא עובד אצלם חזק כ"כ כל השנה אבל באלול הוא מתעורר, כי היצה"ר יודע, הוא יודע איפה טמון כל הרכוש. היצר הרע יודע שאם פה הוא מפסיד - אז הוא נכשל.**

לא לפחד להתכופף

ישנה שאלה מפורסמת: רבינו יונה מביא בתחילת השערי תשובה, משל למה הדבר דומה לכת של לסטים שחבשם המלך בבית האסורים, פרצו ויעבורו. חתרו מחתרת וברחו, ונשאר אחד מהם. בא שר בית הסוהר וירא והנה מחתרת חתורה והאיש ההוא עודנו עצור. ויך אותו במטהו, אמר לו קשה יום! הלא המחתרת חתורה לפניך, ואיך לא מיהרת המלט על נפשך?

וידועה השאלה, הרי אם ימצאו את האסירים שברחו - יענישו אותם בעונש כבד מאד! הרי אסור לעשות כזה דבר, אז מה רוצים מהאסיר שנשאר, למה מרביצים לו? ויש ע"ז הרבה תירוצים.

אומר מרן הרב שך זצ"ל למה באמת לא ברחתי? **כי לצאת דרך המחתרת צריך להתכופף, אני לא מוכן להתכופף, זה לא בשבילי... מגיע לך מכות! ממך לא יצא כלום.**

הגאון ר' חיים ברים היה אומר בנוסח דומה: אם אני ילך במחותרת - אני יתלכלך ואולי גם תיקרע לי החליפה... לזה אני לא מוכן.

יש אנשים שכשמגיע אלול הם חושבים, מה פתאום אני יגיד שאני צריך לתקן דברים, ושאני לא בסדר... הם לא מוכנים להתכופף, לא מוכנים להתלכלך...

תמיד ידעו, שבאלול, בחור שאיכפת לו, בחור שיוודע ששנה שלמה נפלת, וכל בחור בתחום שלו, אז הולכים לשאול! הולכים להתייעץ! מה, אתה הולך כעת עוד שנה לשחק משחקים?!... לך תשאל! יש היום עולם שלם של מי שאפשר לשאול אותם, כל אחד איפה שיותר נעים לו, אבל אתה אחראי על עצמך!

וזכורני, שפעם בא אלי בחור ודיבר איתי על ניסיון לא קל שהוא עובר. אך לאחר מכן הוא תפס את עצמו, אָה... זה לא בדיוק כמו שאמרת, זה לא נכון... ולמה? כי לא מתאים ליהוד מעלתו לספר את זה. זה נקרא תשובה! הוד מעלתך לא יכול להתכופף!...

המשגיח הגה"צ ר' גדליה אייזמן זצ"ל היה מביא את הריזיניער שאמר, 'כף אחת' - התכופפות אחת, 'עשרה זהב'! שווה עשרה זהב!!! הרי מה אתה בסך הכל... חוטא! תתכופף, תתלכלך, תתבייש קצת, אבל תמצא מזור לנפשך!!! כשיש בעיה שאתה רואה שאתה לא מסתדר - תשאל! ויש כל כך הרבה את מי, מכל הכיוונים, אבל תרצה לחזור, תרצה להתכופף, ותרצה מזור לנפשך.

ימי אלול הם ימי רצון, ולמה זה ימי רצון?

כתוב בתנא דבי אליהו (זוטא, ספ"ד) 'ובארבעים יום האחרונים שעלה משה שניה להר סיני להביא את התורה, גזרו יום צום ותענית. וביום האחרון שבכולם שהוא סוף הארבעים יום, גזרו תענית ולנו בתעניתם כדי שלא ישלוט בהם יצר הרע. [זה יום הכיפורים שלנו] ולמחרתו השכימו ועלו לפני הר סיני. ישראל היו בוכים לקראת משה, והוא היה בוכה לקראתם, עד שעלתה בכייתם למרום. באותה שעה נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא על ישראל, וקיבל את תשובתם.

בשרה אותם רוח הקדש בשורות טובות ונחמות, ואמר הקדוש ברוך הוא לישראל: בני! נשבע אני בשמי הגדול ובכסא הכבוד שלי, שתהא לכם בכיה זו לשמחה גדולה, ויהיה לכם יום זה - יום סליחה וכפרה ומחילה, לכם, ולבניכם, ולבני בניכם עד סוף כל הדורות. שנאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו.

אנחנו אומרים כל בוקר שתרגילנו בתורתך, ודבקנו במצוותיך, ואל תביאנו לא לידי חטא, ולא לידי עברה ועוון ולא לידי ניסיון ולא לידי בזיון. לבקש מכל הלב, ולהתחנן, ומפה מגיעה היראת שמים, מהפחד שמא אני אחטא.

ולמעשה, למה הם לנו בתעניתם? למה הם בכו? כי פחדו שאולי נכשל שוב. זה בעל תשובה, אני באמת רוצה לשוב. ואם אני רואה שנפלת - אני שואל ומתייעץ ובוכה בתפילה שאזכה להתרומם, אבל אני רוצה באמת להשתנות!

כדאי באמת לנצל את האלול, כי כל יום שעובר זה פסידא דלא הדר. כשאנו תולשים את הדף של היום שעבר באלול - הלב נקרע. זה כמו להגיד לבן אדם - הפסדת היום מליארד דולר, אולי מחר תרויח...

צריכים לדאוג גם לחיים. לחיים שלנו, ולחיים של החברים שלנו, וצריכים להישמר. באלול וראש השנה מדברים על שמירת הנפש, אך צריך גם שמירת הגוף, וזה גם רצון ה' כמו שהרמב"ם כותב בהיות הגוף בריא ושלם זה מדרכי עבודת ה' יתברך.

אנחנו רוצים להיות בריאים כדי שנוכל לעבוד את ה' יתברך. וזה גם כן חלק מעבודת האלול. ומה שצריך לעשות - צריך, וכמו שהורנו גדולי הדור שליט"א.

אנו מקווים ומתפללים שבישיבה לא תשלוט שום מחלה, והקב"ה יראה שאנחנו נשמרים כדי שנעבוד אותו, ונזכה באמת שיהיה לנו אלול מוצלח, עם הרבה שטייגען ועליה, אורח חיים למעלה למשכיל!

לזכות ולהצלחת

ידידינו המופלג הבה"ח אהרן שלום מרקוס שיחי'
לרגל אירוסיו בשעטו"מ
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל

לעי"נ

הר"ר ישראל בן ציון היימן
בן הרב אברהם שלמה זצ"ל
נלב"ע י"ז אלול תשמ"א
תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליון במייל: 4166058@gmail.com